

na hodnotě odcizených věcí, dlužno vycházeti z ustanovení poslední věty § 173 tr. z. Dle tohoto ustanovení nelze počítati hodnotu toho, co bylo ukradeno, dle užitku zlodějova, nýbrž dle škody okradeného. Tato pak záleží v majetkové ztrátě okradeného, t. j. v obnosu, o němž se jeho jmění ztenčilo a kterýž se zpravidla dá určití částkou, kterou musí okradený vynaložiti, by si opatřil věci stejné hodnoty. Pokud pak jde o způsob, jakým dlužno způsobenou škodu zjistiti, předpisuje § 99 tr. ř., že dlužno v první řadě přihlížeti k výpovědi poškozeného. V přítomném případě zjišťuje pak soud na základě výpovědi svědka a poškozeného, že brambory, jemu odcizené, byly určeny k jeho potřebě, nikoliv k prodeji, a že za účelem opětného opatření si bramborů musel vynaložiti částku 78 h za 1 kg, t. j. peníz, za který obec tenkrát brambory prodávala. Ohledně chleba pak zjišťuje naříkaný rozsudek, že poškozený dociloval při prodeji za bochník 2 K 30 h, a vzal proto za základ výpočtu škody v obou případech obnosy, o něž poškozený na svém jmění byl skutečně zkrácen, škodu, která poškozeného bezprostředně stihla. Námitka, že stanovisko rozsudku, který nedbá cen maximálních, by případně vedlo k respektování cen pokoutních, není odůvodněna, poněvadž ceny, požadované obcí, nelze pokládati za pokoutní. Nejvyššími cenami, stanovenými úřadem, nemusí nutně a v každém případě býti vyvážena škoda, již trpí poškozený trestným činem směřujícím proti jeho majetku. Stanovení výše ceny předmětů, na něž se vztahuje trestný čin a jež byly jím odňaty bezprávně poškozenému, pokud se týče výše škody, již takto trpí poškozený, nesmí se díti povšechně a paušálně, přihlížeje snad výlučně jen k nejvyšším cenám, stanoveným úřady k tomu povolanými, nýbrž jest při něm dbáti konkrétních hospodářských a ostatních poměrů toho kterého poškozeného. Vezmou-li se dle zásady § 99 tr. ř., již právem se bylo v tomto případě přidrženo, za základ ceny, jež uvedl poškozený, převyšuje hodnota odcizených věcí hranici zločinu i tenkrát, kdyby se počítala hodnota bochníku chleba dle přání obžalovaných za 1 K 30 h. Odsuzující výrok dle § 174 II. a), c) u obou obžalovaných odpovídá tudíž zákonu a bylo proto nutno neodůvodněnou stížnost zavrhnouti.

Čís. 138.

Skutečné násilné vztažení ruky (§ 81 tr. zák.) musí sice býti násilím aktivním, nemusí však býti násilím bezprostředním.

(Rozh. ze dne 19. února 1920, Kr I 555/19.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného Josefa P. do rozsudku krajského soudu v Chebu ze dne 18. srpna 1919, jímž byl uznán vinným zločinem veřejného násilí dle § 81 tr. z., mimo jiné z těchto

důvodů:

Po stránce meritální namítá stížnost, že v přítomném případě nemůže býti řeči o skutečném násilném vztažení ruky na osobu vrchnostenskou. Jednáť se prý o pouhou neposlušnost vůči příkazu veřejného orgánu, jemuž pachatel unikl, po případě o ohrožení úřední osoby, které by bylo

trestno dle § 335 tr. z. Stížnost jest na omylu. Rozsudek zjišťuje, že obžalovaný, když ho četnický strážmistr vyzval, by zastavil svůj povoz; práskl bičem do koně, který jel dosud volným tempem, a ujížděl tryskem dále, takže musil četník uskočiti ze středu silnice na stranu, by nebyl přejet, a že jen z obavy, by ušel tělesnému poranění, upustil od výkonu služby, t. j. prohlídky vozu obžalovaného, který vezl seno, poněvadž právě jeho úkolem bylo kontrolovati na silnici neoprávněný vývoz sena a obilí. Tento zjištěný stav věci úplně odůvodňuje podřadění pod § 81 tr. z. Ke skutkové povaze zločinu dle § 81 tr. z. nevyhledává se skutečného násilného vztažení ruky jako takového. Ovšem spočívá trestní moment v použití násilí, při čemž není třeba násilí absolutního, přemožení vrchnostenské osoby, nýbrž stačí vis compulsiva, která nemusí však býti corpore corpori data. Doslovný výklad, který by vyžadoval bezprostředního vztažení ruky, nevyhovoval by duchu zákona. Zákon předpokládá, aby zde bylo aktivní násilí, t. j. by bylo vynaloženo úsilí, které zmaří uplatňování se vůle osoby vrchnostenské, a toto násilí musí aspoň nepřímě směřovati proti vrchnostenské osobě. Násilí musí býti aktivním, pachatel musí vynaložiti síly, by způsobil proti úkonu úřední osoby a jemu vzdoroval. Nestačí pouhé netečné chování se pachatelovo a třeba, by násilí bylo aspoň nepřímě namířeno proti osobě úřední. Tyto náležitosti jsou tu však v daném případě. Obžalovaný uplatnil pozitivní činnost, tím, že šlehl bičem a popohnal koně, svou fysickou sílu nad koněm, zapřaženým do vozu, použil tak koně, do trysku uvedeného, jako prostředku násilí proti osobě četnickové, v úmyslu, by zmařil uplatnění jeho vůle, směřující ku provedení úředního výkonu. Třeba se tedy obžalovaný nedotkl četníka rukou, nestačí to k vyloučení skutkové podstaty zločinu dle § 81 tr. z. Obžalovaný dosáhl tímto svým počínáním si úmyslu odvrátiti četníka od jeho úředního úkonu právě tak, jako kdyby se byl přímo dotkl četníka; musil věděti, že četníku bude ustoupiti před rychle ujíždějícím koněm. Nejde tedy o pouhou neposlušnost, nýbrž o násilné protivení se v úmyslu, požadovaném v § 81 tr. z. Neboť obžalovaný nejen snažil se ujeti četníkovi, nýbrž hleděl tím, že šlehal koně bičem tak, že tento se dal do rychlého běhu a to oním směrem, kde byl četník, přiměti četníka, by ustoupil koni a takto upustil od svého úředního jednání, což se mu také podařilo. V tom, že obžalovaný uvedl četníka, který musel spěšně uskočiti z jízdní dráhy, v níž se na blízku vozu nacházel, na bok, by nebyl přejet, do situace, v níž jeho tělesná bezpečnost byla ohrožena, bylo by lze ostatně spatřovati dle povahy případu i nebezpečnou pohrůžku, která by rovněž stačila se zjištěnými ostatními náležitostmi k naplnění skutkové povahy zločinu dle § 81 tr. z.

Čís. 139.

Pokus zločinu těžkého uškození na těle dle § 153 tr. zák. jest možný a bude zde, zjištěn-li při bezvýsledné činnosti přímý úmysl pachatele, přivoditi lehké uškození na těle.

(Rozh. ze dne 19. února 1920, Kr I 640/19.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného Jana H. do rozsudku krajského soudu v Che-